

(वेळ: ०३ तास)

(गुण - १००)

- सुचना: १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान २० गुण आहेत.
३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा:

- (अ) विवेकी लोक सिमांत लाभाचा का विचार करतात हे तीन उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
(ब) सार्वजनिक वस्तूंच्या उत्पादनात बाजारपेठा कार्यक्षमतेने कार्य करित नाहीत हे दोन उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
(क) भाववाढ आणि बेकारी यामध्ये सममुल्यन असते का? चर्चा करा.

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा:

- (अ) आर्थिक प्रतीमान म्हणजे काय? उत्पन्न प्रतिमानाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा.
(ब) वस्तूनिष्ठ आणि आदर्शनिष्ठ अर्थशास्त्राच्या दृष्टीकोणातील फरक स्पष्ट करा.
(क) खालील कार्यात्मक फलणाचा आलेख काढून विश्लेषण करा.

$$Y = 5 + 3x$$

(अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा:

- १) मागणी वक्रातील संक्रमण
२) मागणी वक्रातील हालचाल
ब) तयार 'टी शर्ट च्या' बाजाराचे मागणी व पुरवठा पत्रक पुढील प्रमाणे आहे.
१) या पत्रकाच्या आधारे मागणी वक्र व पुरवठा वक्र काढा.
२) बाजारातील संतुलीत किंमत आणि परिमाण काय आहे?
३) जर प्रत्यक्षातील किंमत संतुलीत किंमतीच्या वर असले तर बाजारात काय घडेल?

किंमत (रु)	मागणी (नग)	पुरवठा (नग)
३००	६००	२५०
४००	५५०	३००
५००	५००	३५०
६००	४००	४००
७००	३००	४५०
८००	२००	५००
९००	१००	५५०

- क) किंमतीची कमाल मर्यादा हि संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे बाजारातील परिणाम स्पष्ट करा.

TURN OVER

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे उत्तरे लिहा:

(अ) 'निरपेक्ष खर्च' संकल्पनेचे दोन उदाहरणादाखल स्पष्टीकरण करा.

(ब) X आणि Y हे दोन देश दिलेले आहेत. हे दोन देश संगणक व मोबाईल फोनचे उत्पादन करतात. त्यांचा उत्पादनाचा खर्च खालील कोष्टकात दाखवला आहे.

देश	वस्तू	
	एकनग वस्तूच्या उत्पादनासाठी लागणारे तास	
	संगणक	मोबाईल फोन्स
अ देश	४० तास	२५ तास
ब देश	२५ तास	२० तास

१) २०० तासामध्ये हे देश किती नग संगणक व मोबाईल फोनचे उत्पादन करू शकतील ?

२) या दोन्ही देशांचा उत्पादन शक्यता वक्र काढा.

३) संरक्षित व्यापारी धोरणाचे स्पष्टीकरण करा.

(क) मुक्त व्यापार म्हणजे काय हे स्पष्ट करा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा:

(अ) लोक प्रलोभनास प्रतिसाद देतात हे तीन उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

(ब) एका विशिष्ट आर्थिक स्थितीबाबत दोन अर्थशास्त्रज्ञ अनेकवेळा एकमेकांना सहमती का दर्शवित नाहीत ?

(क) मागणी वक्रातील स्थित्यंतरांमुळे संतुलनात हाणाच्या बदलाचे तुम्ही कसे विश्लेषण कराल ? आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्टीकरण करा.

(ड) तुलनात्मक खर्च लाभ संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करा.